І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 145. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 10, 1972 No. 145. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 9-го серпня 1972 р.

НЮЙОРКСЬКА КОРПОРАЦІЯ „БЕТТІНГ" ЗАПРОВАДИЛА експеримент з новим плянуванням робочих годин і днів, що дає вигоду Корпорації в економічному розумінні і її працівникам — в розумінні економії часу. Чотири відділи тієї Корпорації почали працювати лише три дні на тиждень, при чому робочий день там триває 13 годин, отже 39 гг. на тиждень, а всі інші дні працівники вільні. Працюючи 13 годин впродовж трьох днів, вони дістають звичайну нормальну платню. Як Корпорація так і працівники економлять при тому час і гроші.. Дирекція Корпорації плянує незабаром поширити цей експеримент на 100 інших відділів.

ЖИДІВСЬКІ ПРОВІДНИКИ ЗВЕРНУЛИСЯ З ЗАКЛИКОМ до виборців жидівського походження, щоб вони стримувалися від виступів „за" і від критики кандидатів на президентські вибори цього року. Такий заклик оприлюднив провідник Американського Жидівського Конгресу рабин Артур Герцберг.

БАТЬКО ЗАСУДЖЕНОГО НА 63 РОКИ ТЮРМИ Артура Бремера, за замах на життя ґубернатора Алабами Дж. Воллеса, заявив, що він буде добиватися перегляду справи свого сина. Артур Бремер напевно подасть прохання до апеляційного суду для перегляду присуду. Його батько далі твердить, що Артур — психічно нездоровий і що його треба відіслати до лікарні на лікування.

У 1971 РОЦІ ЗАГИНУЛИ 15 ЛІКАРІВ внаслідок аварій малих літаків, якими вони самі керували. Досліди виявили, що лікарі — погані пілоти, бо вони занадто перевтомлені й нервові та неуважно літають, а їхні малі приватні літаки небезпечні під час поганої погоди. Звичайно, вважають, що лікарі мають літаки, щоб обслуговувати хворих, але опитування й досліди виявили, що всі 15 — загинули під час повітряних прогулянок і „відпочинку".

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ звернувся до промисловців з проханням, щоб вони випродукували якусь „антифарбу", щоб нею легко можна було стирати чи змивати безглузді написи на стінах. У Ню Йорку поширилася пошесть на так зв. ґрафітті, що їх пишуть і малюють переважно молоді люди де попало, на стінах у підземних залізничних станціях, у вагонах, на будинках тощо. Поліція буде суворіше пильнувати й карати таких проступників.

В АРҐЕНТИНІ СТАЛАСЯ АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА: автобус із робітниками зударився з вантажним автом, що працювало поблизу гідроелектричної станції. У катастрофі загинули 6 робітників, а 18 були поранені.

У БАНҐОРІ, В СТЕЙТІ МЕЙН, ЗЛОЧИНЦІ відтяли й кудись повезли електричні дроти, що були протягнені вздовж залізничної лінії. Невідомі украли майже 5 миль дротів.

З ЦЬОГО ТИЖНЯ МОЖНА ОДЕРЖАТИ В НЮ ЙОРКУ безкоштовно в кожній касі підземної залізниці „сабвею" нові кольорові мапи - пляни, з якими буде легше зорієнтуватися, як користуватися дуже складною нюйоркською підземкою. Нові великі мапи - пляни вже розвішені на всіх станціях, а менші — у вагонах підземки.

ЗГІДНО ІЗ ПОВІДОМЛЕННЯ РОЙТЕРА З КАЇРО, Совєтський Союз почав заходи для відбуття зустрічі з єгипетським урядом на вищому рівні в справі поліпшення загострених востаннє взаємин між обома країнами. Покищо єгипетський уряд простудійовує совєтську пропозицію. Була передана пропозиція в окремому листі генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва до єгипетського президента Анвара ель-Садата. Єгипетський уряд відкликав для консультації в цій справі свого амбасадора Єгію Абделя Кадера із Москви. Надіслано Садатові цього листа після того, як совєтський амбасадор в Єгипті Владімір Віноградов відбув ряд розмов з міністром закордонних справ Єгипту і виїхав на Крим, де перебуває тепер Брежнєв.

В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ, після виведення звідти дальших 1 400 американських вояків у минулому тижні, кількість американських військ зменшилася до 44 600 вояків. Згідно з проголошенням през. Ніксона, у В'єтнамі мало б залишитися до 1 вересня цього року всього 39 000 американських вояків, не включаючи до цього числа 100 000 моряків, корпусу морської піхоти і летунського персоналу на кораблях і в базах Ґваму і Таї.

ПРОВІДНИКИ ГОЛОВНОЇ ПІВНІЧНОІРЛЯНДСЬКОЇ ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРТІЇ, яка репрезентує римокатолицьку меншість в цій частині Ірляндії, поставили, як передумову для започаткування політичних переговорів з представниками британського уряду скасування інтернування — тобто притримування арештованих ірляндців без судової постанови і без суду. Два тижні тому провідники цієї партії погоджувалися на переговори без будь-якої передумови, а тепер заявляють, що ситуація змінилася.

ПРЕЗИДЕНТ УҐАНДИ і провідник мілітарного режиму в цій країні генерал Іді Амін проголосив, що рішення його уряду виселити з Уґанди всіх осіб азійського походження буде поширене й на усіх інших негромадян Уґанди, які саботують економіку його країни. Іді Амін заявив також, що уряд Великої Британії відповідальний за всі ті особи, яким він видав британські пашпорти.

У ГАЙДЕРАБАДІ В ПАКІСТАНІ, на сто миль від Карачі, в тамошньому політехнічному інституті студенти із племени Урду побили до смерти одного із викладачів із племени Сіндгі. Водночас із цим урдійські студенти заповіли бойкотування усіх викладів. Минулого місяця в провінції Сіндгі відбулися криваві мовні заворушення і сутички між племенами Урду й Сіндгі, у висліді яких згинуло 50 осіб.

НА ВИМОГУ КОМУНОКИТАЙСЬКОГО РЕЖИМУ В ПЕКІНІ Генеральний Секретаріят Об'єднаних Націй та інші установи ОН доручив викреслювати усі згадки із документів і публікацій ОН про Тайвань (Формозу), як осідок Китайського Націоналістичного уряду. Це рішення визначає, що для Об'єднаних Націй Тайвань із своїми 14 мільйонами перестав існувати, як політична одиниця.

ПРОВІДНІ СТАНОВИЩА в командуванні комунокитайської армії залишаються й далі необсаджені. Були опорожнені ці пости у зв'язку із зникненням міністра оборони комуністичного Китаю Ліна Піао і багатьох співробітників у грудні минулого року. Як недавно виявлено, Лін Піао орґанізував був змову проти Мао і згинув внаслідок спричиненої зумисне катастрофи літака разом із своїми прибічниками.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КОМІТЕТ ПОТВЕРДИВ КАНДИДАТУРУ ШРАЙВЕРА НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

Вашинґтон. — Крайовий Комітет Демократичної партії, що складається з 303 особи, що репрезентують поодинокі стейти і мають таку саму кількість голосів, як їх мали делеґати на недавній Демократичній Конвенції, обрав у вівторок, 8-го серпня, Сарджента Шрайвера демократичним кандидатом на віце - президента на місце обраного конвенцією сенатора Томаса Іґелтона, який опісля зрезиґнував з уваги на його колишню нервову недугу. Вибір Шрайвера був радше потвердженням пропозиції сенатора МекҐоверна, демократичного кандидата на президента. Викликувані поодиноко стейти один за одним віддавали всі свої голоси на Шрайвера, за винятком стейтової делеґації в Мізурі, яка віддала всі свої 73 голоси за кандидатуру Іґелтона, який походить з того стейту, але всі знали, що це була тільки сентиментальна демонстрація. Шрайвер одержав 2,936 голосів. У протилежності до недавньої конвенції, на якій була багато внутрішніх суперечностей, засідання Комітету було великою демонстрацією єдности в партії, як недавні суперники один одного вихваляли, називали себе взаємно „найліпшими приятелями" та всі заповідали демократичну перемогу у виборах в листопаді. Головні промови виголосили обидва кандидати, сенатор МекҐоверн і Сарджент Шрайвер, з'ясовуючи свої виборчі проґрами та критикуючи своїх республіканських суперників. Мир у світі та добробут в Америці були головними арґументами в їх виступах. Говорив також сенатор Іґелтон, якому зібрані влаштували велику овацію.

Палатна комісія схвалила обмеження десеґреґаційного перевозу учнів автобусами

Вашинґтон. — Палатна комісія освіти і праці, яку вважають за найбільш ліберальну в Конґресі, схвалила у вівторок, 8-го серпня, законопроєкт, що заборонятиме перевіз учнів початкових шкіл на нальшу віддаль в цілях десеґреґації шкіл, як також сильно обмежував би такий перевіз учнів середніх шкіл. Це пропонував президент Ніксон у своєму зверненні кілька місяців тому. Передбачається, що законопроєкт опиниться в повному Конґресі вже в наступному тижні і також передбачається його майже певне схвалення. Голосування на комісії було 21 до 16 і в користь законопроєкту, що його внесли республіканці, голосували також ряд демократів, головно із північних стейтів. Законопроєкт, якщо буде схвалений, вперше визначатиме точно, яких учнів можна перевозити автобусами до інших шкіл, а яких ні. Згідно з цим законопроєктом, учням до шостої кляси початкових шкіл дозволяється ходити до найближчих шкіл у їхньому сусідстві і суд не зможе видавати протилежних рішень. Старших учнів можна буде перевозити до дальших шкіл, але тільки після того, як будуть вичерпані всі інші заходи для десеґраґації шкіл.

Сенатська комісія зменшує федеральну допомогу урбанізованим стейтам

Вашинґтон. — Сенатська фінансова комісія, що складається в більшості із сенаторів з фармерських стейтів, схвалила у вівторок, 8-го серпня, поважне зменшення федеральної допомоги стейтам з більшістю міського населення. Палата Репрезентантів уже схвалила закон, на підставі якого частина федеральних податків призначатиметься на допомогу стейтам. Згідно із запропонованим законопроєктом, стейт Ню Йорк одержав би в рямках цієї програми в першому її році 317 мільйонів долярів, а тепер, якщо запропонована Сенатською комісією поправка була б прийнята, одержав би тільки 169 мільйонів долярів, отже майже половину менше. Це саме відноситься і до інших індустріяльних стейтів. На запропонованій зміні скористали б деякі стейти, між ними і Ню Джерзі, бо Сенатська комісія пропонує також скасувати передбачене законом обмеження такої допомоги тим стейтам, що не мають стейтового прибуткового податку.

Сімсот українських прочан у горах Арденах

Рим. — Новопризначений Апостольський Візитатор для українців у Західній Европі о. шамб. д-р Мирослав Марусин відбув візитаційну подорож у країнах Бенелюксу в днях 5 до 24 липня ц. р. В той же час він очолив традиційне українське паломництво в Арденах, у Банне, до Діви Убогих, на яке прибули 700 українських прочан із самої Бельгії, а також із Голляндії, Франції й Німеччини. Тоді, 9 липня, Апостольський Візитатор після проповіді про мужів історії, які вірою перемагали царства, сповідав і причащав паломників. 16 липня на Оселі „Франкополе" в Бельгії о. д-р Мирослав Марусин відслужив св. Літургію та відбув зустріч із таборовиками-сумівцями і головою Центральної Управи СУМ у світі мґром Омеляном Ковалем; згодом відбув наради з отцями-душпастирями над церковними і громадськими справами, справами українських студентів та ін., брав участь у з'їзді українських монахинь у Лювені, з відправою св. Літургії та конференцією. У тому з'їзді взяли участь 60 українських Сестер різних згромаджень. Ап. Візитатор відвідав примаса Бельгії Кардинала Л. Суененса та мав з ним розмову, в якій порушив питання переслідування вірних в совєтській Україні. Після візитації парохій у Шарлеруа та в ін. місцевостях — повернувся до Риму. У важливій і складній праці серед розкиданих у Зах. Европі українських окремих парохій і вірних та в полагодженні багатьох справ у Римі молодому Апостольському візитаторові о. д-рові Мирославі Марусинові досвідом, знаннями й порадами постійно допомагає попередній довголітній Апостольський візитатор, Архиєпископ Іван Бучко, відомий як Архипастир Скитальців, який відійшов через вік на пенсію.

Поблизу Сайґону розгорнулися бої з комуністичними з'єднаннями

Сайґон. — Південнов'єтнамські війська започаткували протинаступ проти військових з'єднань Північного В'єтнаму і В'єтконґу, які пробилися через Камбоджу майже під саму столицю Південного В'єтнаму, на яких 17 миль від Сайґону. Відбуваються бої на розташованих в цій околиці каучукових плянтаціях, навколо міста Лонґтанґ. За увесь час від започаткування північними в'єтнамцями їхньої офензиви, тобто протягом чотирьох місяців, це вперше комуністичні з'єднання підійшли так близько до Сайґону. Заіснувала загроза перервання шляху 15, який пов'язує Сайґон з ресортовою місцевістю Вунґтав. Командування південнов'єтнамських збройних сил вислало в загрожені комуністами околиці нові військові підкріплення, включилися у протинаступ також американські і південнов'єтнамські бойові літаки, бомбардуючи концентрації комуністичних з'єднань. Досі згинуло в цих боях яких 40 південнов'єтнамських вояків. Південнов'єтнамські військові частини в Камбоджі були примушені відступити перед переважаючими силами ворога із околиць міста Кампонґ Трабек, на південний схід від Пномпенґу і неподалік від кордону із Південним В'єтнамом. На півночі Південного В'єтнаму продовжуються бої у Квангтрі, де південним в'єтнамцям допомагає не тільки американське летунство, але й бойові літаки із ракетного лінійного корабля „Провіденс", приналежного до Сьомої фльоти ЗСА. Ідуть також бої в околицях Гуе, на південь від Квангтрі.

Велика Британія погрожує репресіями, якщо Уґанда виселить азіятів

Лондон. — Рішення мілітарного режиму африканської держави Уґанда, що його очолює, як президент генерал Іді Амін, виселити з тієї країни яких 55 тисяч громадян азійського походження, в тому більш як половину британських громадян, викликало заяву британського уряду, що Велика Британія не погодиться на це і що у випадку здійснення цього виселення вона застосує економічні санкції й інші репресії проти Уґанди. Секретар закордонних справ Великої Британії Алек Даґлес-Ґюм заявив у Палаті Громад, що рішення уґандського режиму „у високій мірі безвідповідальне" і що британський уряд візьме під перегляд усю сукупність економічних взаємин Великої Британії із Уґандою, якщо загроза виселення азіятів з Уґанди буде здійснена. Велика Британія уділює Уґанді по одинадцять мільйонів долярів економічної допомоги кожного року і британські мілітарні місії стаціоновані в різних місцевостях Уґанди. Більшість громадян азійського походження в Уґанді — це індійці або пакістанці, які користуються британськими пашпортами. Не всі посідачі британських пашпортів вважаються британськими громадянами. Згідно з підрахунками британської преси, в Уґанді, Кенії, Танзанії і в Індії перебуває яких 130 000 осіб, які мають британські пашпорти. В 1972 році Британія дозволила на поселення 5 000 родин азійського походження на її території. В майбутньому квота цих іміґрантів виносила б яких 3 500 річно. Вимога уґандського режиму, щоб Велика Британія забрала 55 тисяч азіятів набагато перевищує британські можливості поселення цих іміґрантів.

В Совєтському Союзі повертаються частинно до приватного типу підприємств

Москва. — Неспроможність і неефективність адміністрованих державою різного роду підприємств для обслуги населення таких, як майстерні для направи різних речей, пральні, продаж цвітів, постачання газу для мешкальних домів тощо, спонукали совєтський режим до перших спроб щодо використання в цих ділянках приватної ініціятиви і праці осіб незаанґажованих офіційно в цього роду державній індустрії. Нав'язуючи до висловленої яких 16 місяців тому завваги Брежнєва про успішність совєтських підприємств обслуги населення, московська „Литературная газета" надрукувала більшу статтю, в якій ствержує байдужість кельнерів (вайтерів) у ресторанах, продавців у крамницях і працівників у державних підприємствах обслуги і пропонує використати досвід у цій ділянці таких країн, як Угорщина, Східня Німеччина і Польща, тобто тих країн, де в цій ділянці дозволена приватна ініціятива. „Литературная газета" заявляє, що уведення „індивідуальних" послуг, вплине на видатне покращання індустрії обслуги населення і громадяни, замість чекати в безконечність на прибуття замовлених ними працівників для направи найпотрібніших речей, зможуть скористати з готовости приватних осіб провести потрібні їм направи. Досі такими направами займалися різні неліцензовані особи, або ж так звані „ліваки", тобто ті, що працюють „наліво".

Біля Москви цілий тиждень горять ліси і торфовища

Москва. — Багато москвичів ходять тепер по вулицях міста, пускаючи сльози, бо дим виїдає очі. Димом тягне із сходу, де за яких 50 миль від Москви горять великі масиви лісів і висохлих боліт-торфовищ. Вогонь охопив приблизно 8000 акрів землі і його вже цілий тиждень стараються погасити щонайменше 1000 пожежників, у тому й військові спеціяльні частини, але покищо безуспішно. Пожежа подвійного типу: на землі й під землею, де тліють великі торфовища. Вітер повернувся так, що димом від пожежі тягне на Москву. Деяких будов стало не видко, вони зникли в димовій поволоці; у деяких районах міста видимість там дуже спала — все повите синювато - сірою димовою поволокою. Пожежа розпочалася в той час, коли в Москві стояла спека в 90 степенів і велика вологість. Ліси й торфовища горять вже тиждень у районі Шатури, Єгорєвська, Павлопосадська й Ножинська, але в московській пресі про це майже немає повідомлень, а тим більше про якісь економічні втрати чи й втрати людського життя. Один із москвичів сказав у розмові з західнім кореспондентом, що він боїться вогню більше, як війни, бо вогонь „пожирає все". У газеті „Труд" було надруковано статтю - огляд тієї великої пожежі, з зауваженням, що вже 2 місяці стояла спека і тому торф може легко запалитись.

Українці Міннеаполісу і Ст. Полу вітатимуть у себе Ісповідника Віри Владику Василя Величковського

Владика
Василь Величковський

Міннеаполіс. — В неділю 20 серпня ц. р. тут відбудеться урочисте благословення хрестів на копули новозбудованої церкви св. Константина в Міннеаполісі. Довершить акту посвячення Преосвященний Владика Василь Величковський, який перебуває тепер у Вінніпеґу і який прибуде перший раз до З'єднаних Стейтів Америки на запрошення пароха Міннеаполісу Впр. о. монс. Степана Кнаппа і за згодою Чикаґівського єпископа Кир Ярослава Ґабра, щоб взяти участь в повяченні золотих хрестів для копули згаданої церкви. У програмі урочистости передбачена Архиєрейська Служба Божа, що її відслужить Владика Василь Величковський о год. 10.30 ранком, та сам Акт посвячення золотих хрестів, що його проведе Владика о год. 11.45. Після урочистости о год. 12.30 по полудні відбудеться спільна трапеза-бенкет на Пошану Ісповідника Віри і незламного Страдника українського народу Владики Василя Величковського. Українці католики Міннеаполісу і Ст. Полу нетерпляче чекають дня 20 серпня, щоб могти вітати в себе Достойного Гостя.

Президія КУК прийняла звідомлення з праці Екзекутиви, одобрила проєкт праці

Вінніпеґ (КУК). — Дня 31 липня ц. р., в приявності 21 члена, відбуто тут чергове засідання Президії Комітету Українців Канади. Президент о. д-р В. Кушнір, відкриваючи засідання, підкреслив, що Екзекутива відбула за останні три місяці 6 засідань, а дальше, що Екзекутива КУК і більшість членів Президії взяли участь в похоронах бл. п. І. Г. Сирника. Вужча Екзекутива КУК відбула зустріч з мґр. О. Ковалем, скарбником СКВУ з Бельгії, якому передано чек на 1,500 дол. на рахунок бюджету КУК, і президент та екзекутивний директор відбули зустріч з Дж. Діфенбейкером в справі Міжнародного Комітету Оборони Прав Людини.

Екзекутивний директор д-р С. Яр. Кальба предложив звідомлення з праці Екзекутиви КУК за травень, червень і липень 1972, в якому з'ясовано такі справи: На відтинку зв'язків і співпраці з урядовими чинниками переведено кореспонденцію з прем'єр міністром Трудо в справі покликання федеральним Урядом Ради для справ багатокультурности Канади, а дальше в справах урядових проєктів багатокультурности відбуто кореспонденцію з Національним Музеєм в Оттаві, Радою Державного Фільмування, Дирекцією Державних Архівів і Дирекцією СіБіСі, з представниками якої крім того відбуто окрему зустріч і заплянововано відбути дальші зустрічі в справі започаткування радієвих і телевізійних програм на державних станціях СіБіСі.

На відтинку контактів з провінціями, підкреслено участь заступника президента

(Закінчення на стор. 4-ій)

Державний Архів Канади відкриває в Оттаві Центр Української Документації

Вінніпеґ (КУК). — Переговори з Дирекцією Державних Архівів Канади, які Комітет Українців Канади започаткував ще в 1967 році і які відновлено під час побуту делеґації КУК в Оттаві в квітні ц. р., закінчено проєктом договору, який Президія КУК на своєму засіданні 31 липня ц. р. одобрила з тим застереженням, що зміст точки 15 договору відносно забезпечення авторських прав буде вирішений Екзекутивою КУК після додаткової консультації з правними дорадниками. Згідно з умовою, Державний Архів Канади поробить мікрофільми і копії на папері з документів і кореспонденції Комітету Українців Канади, з яких одна копія буде зберігатись у власних архівах КУК, а друга піде на збереження в Державних Архівах в Оттаві. КУК рішатиме котрі з тих документів будуть клясифіковані як відкриті (овпен) і тимсамим доступні всім для наукових дослідів, а котрі будуть трактовані як закриті (рестриктет) і з яких науковці могтимуть користати лише за індивідуальним дозволом, одержаним від Комітету Українців Канади на письмі. Дирекція Державних Архівів в Оттаві погодилась оплатити, за вибором КУК, відповідно підготованого працівника, який допоможе упорядкувати всі архівні матеріяли КУК для їх клясифікації та пороблення копій і мікрофільмів.

Формальне підписання умови відбудеться або в Оттаві або у Вінніпеґу, після чого всі інші українські організації в Канаді за тими принципами зможуть підписати подібні умови, що започаткує розбудову і фахове обслуження цього важливого Центру Української Документації в Канаді.

Цієї суботи на Союзівці речиталь визначних учнів УМІ

Союзівка, Керґонксон. Цієї суботи, 12-го серпня, на цій виховно - відпочинковій оселі Українського Народного Союзу в Кеткильских горах відбудеться одна з найцікавіших і, рівночасно, найбільш надійних імпрез, як в програмі щотижневих концертів виступлять молоді адепти мистецтва, визначні учні Українського Музичного Інституту. В програмі концерту виступлять учні відомих наших мистців і педагогів проф. Дарії Каранович, проф. Р. Венке та проф. В. Здрайковського. Участь у виступах візьмуть: Валя Приходько, Оксана Гаврилюк, Олесь Покора, Лjриса Маґун, Оксана Борбич, Зірка Сохан і Петро Рівес. Їхні виступи урізноманітнюватимуть виступи інструментально - вокального ансамблю Союзівки під керівництвом В. Добущака і О. Борбич. Після концерту, як звичайно, забава з танцями.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надії на Президента

Президент Ричард Ніксон із маркою „архиворога комуністів" заскочив приятелів і противників в цій країні і в світі своїми „подорожами миру" до Пекіну і Москви. Він завжди цікавився головно міжнародними проблемами і він не наслідував Вудро Вілсона, який у закордонній політиці покладався на свого державного секретаря Роберта Лансінґа, — ані Гаррі Трумана, який мав у цій ролі Діна Ачесона, ані Д. Д. Айзенгавера, який закордонну діяльність передав Джонові Фостерові Доллесові. Ніксон сам був і є архітектом закордонної політики Америки, мавши щастя знайти собі прибічника - дорадника в особі Генрі Кіссінджера. Ричард Ніксон зчудував світ своїми несподіваними ходами, які штовхнули хід подій на нові рейки.

Журнал „Тайм" минулого місяця ставив крапку над „і": чому Ніксон, який міг уладити конференції „на вершинах" з Мао Тсе-тунґом і Леонідом Брежнєвим, не міг би уладити такі конференції на хатньому американському форумі із американськими проблемами на денному порядку?! Він напевно здає собі справу з величезних труднощів, що їх тепер переживає Америки в обличчі цілої низки першорядних проблем: інфляція, рецесія, занечищення довкілля, відчуження всередині суспільства, динаміка етнічних груп, расові пристрасті, розвал великих міст, мариво страйків, проблема комунікації і десяток інших проблем. „Жевріє надія, що Президент може заатакувати ті проблеми з такою самою широкою уявою і відвагою, що їх проявив своїми подорожами до Пекіну й Москви. Словом, він міг би уладити американську конференцію на верщинах — у буквальному або образовому розумінні", — писав „Тайм".

Внутрішні проблеми Америки — це справа не одної партії, а всього народу. Ричардові Ніксонові закидають, що він не виконав обітниці, даної ще перед інавґурацією, що він „зведе докупи" нарід. Але ж і в Демократичній партії існують глибокі розбіжності на тлі підходу до різних проблем. Нема чудодія, який міг би завести ідиллю між двома океанами. Але коли б президент Ніксон дійсно проявив у відношенні до внутрішніх справ Америки той хист, розмах і відвагу, що у відношенні до проблем міжнародних, то він, як каже „Тайм", перейшов би до історії, як один із найбільших президентів Америки, не зважаючи на вислід найближчих виборів.

Свято з наказу

Взимку цього року Москва святкуватиме 50-ліття створення, з допомогою багнетів та політичного обману, Союзу Совєтських Соціялістичних Республік — нових рамок для давньої Російської імперії. Про це „свято" вже кілька разів виносив постанови й нагадував ЦК КПСС. Час минає, а якоїсь особливої підготови не видко. Люди під наглядом виконують приписані норми, дістають скромні платні, турбуються про забезпечення родин, або п'ють горілку; відважніші підносять голос протесту проти русифікації, переселювань, релігійних переслідувань.

Тому, що партія кричить, а народ — мовчить, ЦК КПСС видав вказівку так зв. республіканським центральним комітетам „підворушити" попелище, розпалити вогник ентузіязму... У кінці липня в Києві відбулося засідання місцевого ЦК КПСС, на якому розглядали питання „Про роботу партійних організацій республіки по виконанню постанови ЦК КПСС", „Про підготову до 50-річчя утворення СССР". На початках тієї постанови сказано, що „в обстановці величезного політичного і трудового піднесення багатонаціональний радянський народ готується зустріти 50-річчя створення СССР". Коли так, то для чого в Києві, Менську, Тбілісі, Таллінї й інших містах скликати місцевих репрезентантів імперської Москви й виносити окремі постанови про свято, яке люди напевно не вважають ніяким святом? Звичайно, й перебування в мордовській тюрмі можна назвати святом, але це буде свято лише з назви. Москва тому й наполягає, бо не видко ніякого ентузіязму народів, а скорше видко наростаючий спротив політиці КПСС. Крім заклику активніше працювати, в найновішій постанові київського ЦК КПСС визначено, на що саме режим найбільше звертає увагу в Україні: „Слід підвищувати ідейну зрілість, політичну свідомість і пильність наших людей, рішуче викривати ідеологію антикомунізму, ревізіонізму, опортунізму, антинародну діяльність українського буржуазного націоналізму і міжнародного сіонізму, давати нищівну відсіч будь-яким їх проявам".

Подібні постанови винесли й у інших „республіках" СССР, закликаючи населення взяти масову участь у святі з московського указу...

ФРАНЦУЗЬКА ДИСКУСІЯ ПРО ДЕМОКРАТІЮ

Париж. — Після двадцяти років змагань за „розложення вакацій", цього року Париж таки більше опустів у липні, як звичайно. Але все ж основна кількість людей виїздить у серпні й щойно цього місяця настала повна політична передишка. Хоч . . .

Хоч сучасне життя не визнає вакацій, доказом чого може бути і війна у В'єтнамі, і виборча кампанія у ЗСА, і єгипетські несподіванки, що проходять у найгарячіші місяці літа. Тим більше не визнають вакацій французькі синдикати, що вони проголосили ще минулого місяця. І вони заповідають „гарячу осінь" для уряду, як Садат заповідає для президента Ніксона на Близькому Сході.

Покищо, не зважаючи на те, що синдикати заповідають бій на всіх відтинках фронту (дослівно вживаючи воєнної термінології), цей „бій" заповідається відносно слабким вже хоч би через розходження між ними. Соціялісти виступають виразно проти намірів комуністів опанувати акцію соціяльних ревіндикацій. Католицькі синдикати говорять про те, що не той найкраще пильнує інтересів робітництва, хто найголосніше кричить. Комуністи несподівано висловилися, що страйк це остаточний засіб ревіндикації, а не перший. Страйк наражує робітника на жертви й до нього братися треба розважно... В цьому бренять нотки зрозуміння недавніх невдач, що заповідає відносну поміркованість тієї „гарячої осени".

Але над цим усім домінує така собі вакаційна дискусія про демократію, яка проте набирає більшої ваги з огляду на недавню домову між соціялістами й комуністами про „спільну програму спільного уряду лівиці". У цій програмі, як ми свого часу писали, мова про удержавлення різних галузів промисловости та про можливість затримання демократичних свобід при спільному з комуністами уряді. Комуністи, розуміється, клялися і клянуться, що будуть чесними демократами.

Та комуністи мають свою репутацію, а крім того — довголітню практику комунізму в тих країнах, де вони при владі. І не-прихильники цього альянсу ведуть поважну дискусію над виглядами зберегти демократію, коли комуністи будуть при уряді, будучи одночасно сильніші й менш чесні від соціялістів.

Найголосніша дискусія досі велася на теми господарських проблем. Закупи збіжжя Москвою в ЗСА — дуже прикра справа. Вони говорять про те, що „керування" сільським господарством не дає ніяких добрих вислідів. Сільське населення у Франції становить ще добрих 30 відс. Кожен у виборах шукатиме цих голосів, а як їх притягнути перспективою удержавлювання чи централізованого керівництва сільським господарством, коли вони саме змагаються проти будь - якого діріжізму?

Удержавлення великих промислових комплексів і важкої індустрії також не дуже захоплює маси. Адже у Франції державні — пошта, залізниця, міський транспорт у Парижі, соціяльне забезпечення, газ, електрика, автомобільні заводи Рено. За винятком газу й електрики, всі інші державні підприємства виказують дефіцит, а робітник там не заробляє ні краще, ні гірше, як у приватних працедавців. На програми радіо й телевізії, на функціонування телефонів всі нарікають. Тому дуже популярні тепер у пресі порівняння з багатством програм телевізії в Америці та коштами й справністю телефону в тих країнах, де ця ділянка комунікації в приватних руках...

Удержавлення по-французьки зветься — націоналізація. Тут дуже зручно підкреслювати, що сьогодні найуспішніші підприємства — міжнаціональні. Приклад цьому спілка німців і шведів, яка дає великий добробут цим країнам взагалі, а їхні вироби найбільш компетитивні на світовому ринку, а навіть на об'єднаному европейському, що видно у Франції на кожному кроці, навіть у деяких бранжах харчової продукції, де французи віками вважали себе безконкуренційними.

Останніми днями дискусія над спілкою між комуністами й соціялістами перекинулась в чисто політичну площину. Почуваючись не надто сильно у цій спілці, Міттеран, провідник соціялістів, був змушений виступити проти політичних процесів у Празі, не зважаючи на те, що вакаційний час робить байдужими людей до політики й чужого горя (аби мені було приємно!). Компартія властиво не має що відповісти, бож 1968 р. виступила проти окупації Чехо - Словаччини, а як тепер підтримувати „нормалізацію", коли й сліпому видно, що ці процеси — прямий вислід окупації, а стиль їх — чисто сталінський.

Тому комуністи лише вживають одного арґументу: вони не за процесами, не за здушуванням права меншости, але проти використовування „чеських непорозумінь" проти комунізму взагалі, проти комуністичного режиму в Чехо - Словаччині та проти СССР, „першої країни соціялізму".

Така крутійська постава може б і вистачила, коли б не те, що празькі опричники вмотали в різні процеси дубчеківських еміґрантів та італійських комуністів, які між собою тісно пов'язані. Еміґранти бо не зреклися комунізму й значна кількість діячів італійської компартії підтримує їх. Годі розібрати, коли відомості про московський терор у Чехо - Словаччині проскакують за кордон заходами „опозиції", а коли італійських комуністів. Ще важче сказати, чи ті, що такі відомості передають, передають їх еміґрантам, а тим і „ворогам" режиму, чи італійській компартії, тобто — офіційним приятелям.

Багато розголосу наробила справа О. Орчетті, що його ім'я згадувалось дуже часто на одному процесі в Празі. Цей італійський комуніст виразно заявив перед світовою пресою, що він здобував відомості в Чехо - Словаччині, але не для того, щоб їх передати ворогам, а щоб знати об'єктивну правду, яка необхідна „для соціялізму", який — мовляв — завжди б'ється за правду... Коли ж французька компартія обіцяє в майбутньому затримати демократичні свободи, то не може бути проти спроб виявити правду й евентуальні насилування її, бо такі насилування правди виявлялися в „соціялістичному світі" не раз, що ствержено офіційно й у самому СССР.

Та доцьогочасна дискусія це лише передсмак тієї, яка розгорнеться напередодні виборів у Франції, в яких соціялісти разом із комуністами намагатимуться заломити сьогоднішню урядову, голлістську, більшість. Годі собі уявити, щоб Міттеран при цьому виграв на проголошеній спілці з компартією. Може тому він на всякий випадок зазналегідь відсепаровується від відповідальности чи від схвалювання празьких процесів, що проходять один за другим, виявляючи все більше сталінський стиль сьогоднішнього „нормалізаційного" режиму в Чехо - Словаччині.

„Шукання правди", яке розгорнеться у Франції на марґінесі виборчої кампанії, буде корисне й для нас, навіть коли воно спиратиметься тільки на чеському прикладі. Його не послабить і візита Ґерека в Парижі, який приїде з гуком великих польських замовлень у Франції. Жаль, що нас не стати кинути на терези дискусії про комуністичну диктатуру національного питання в СССР, а зокрема терору в Україні.

Т. Дж.

К. Крупський

„НОВІ ЦАРІ — РОСІЯ ЗА СТАЛІНСЬКИХ СПАДКОЄМЦІВ"

(2)

Ми навели тільки дещо з того, що Дорнберґ пише про сучасний стан України, що написане в книжці на приблизно 20 сторінках. Та важливим є не кількість, а якість і правдивість написаного. Переглядаючи подану на трьох сторінках при кінці книжки вибрану бібліографію („селект бібліоґрафі") не можемо сказати, що крім „Документів Чорновола", котрийсь із тих високого калібру спеців т. зв. „совєтологів" написав більше правди про Україну. Правда, що відомий англійський совєтолог Едвард Кренкшов у передмові до книжки „Спогади Хрущова" також присвятив багато уваги Україні. На жаль, він допустився багато помилок та суперечностей у своїх твердженнях. Наприклад, не тільки на обкладинці його книжки, але також у тексті він робить все населення Совєтського Союзу росіянами.

Мілован Джілас у своїх книжках „Розмови з Сталіним" та „Нова кляса" виявляє симпатії до українського народу, але дуже коротенькими згадками, які губляться в цілості книжки.

Відомий німецький „спец" від Совєтського Союзу Клявс Менерт у своїй великій книзі „Пекін і Москва" навіть одним словом не згадує України. Вона для нього зовсім не існує. Деякі інші автори (білоґвардійського калібру) цілево фальшують кожну річ про Україну. Ще інші використовують свої книжки на те, щоб розправитись з „українським антисемітизмом", Петлюрою тощо.

Тому на тлі такої ситуації книжку Джона Дорнберґа таки треба привітати і сприяти розповсюдженню її, не зважаючи на те, що вона також не є без „гріха", бо в ній також знаходимо щось, що є незгідне з правдою про минуле України. Однак, цю неточність можемо приписувати не злій волі автора.

Треба усвідомити, якими джунґлями є для чужинця ті всі суперечності, написані про Україну навіть в царині науки, а що вже тут говорити про журналістику та публіцистику, які повинні тільки покликатися на наукові досліди. На жаль, не всі люди є чесними, та й ті чесні мусять прихилитися до одної або другої сторони в тій науці. Нині вже маємо навіть своїх, нібито науковців, які в своїх англомовних працях уважають Київську Русь за „Київську Росію". Отже, чи вина тут Дорнберґа і подібних, яким до рук попаде науковий твір навіть такого українця.

Який же ж той „грішок" Дорнберґа? Намагаючись накреслити типовість характеру росіян в історичному аспекті, він пише на 23 стор. „Росія неуважно відтяла себе від решти Европи тоді, як київський князь Володимир прийняв християнство з Константинополя замість з Риму. В десятому столітті візантійське християнство зробилося найбільш консервативним та протиінтелектуальним етосом. Тим більше, що Київська Росія прийняла від православного християнства претенсію на розв'язку основних питань віри та богуслужіння більше, як сама Візантія".

І на цій же сторінці автор пише: „Тому, що російське духовенство було менше освічене від грецького, початково росіян більше притягала до православ'я вимова естетики, чим раціональність його теології. Конкретна, а не абстрактна краса висловлювали зміст християнства Київської Русі".

На стор. 25 читаємо: „Подібно до київських росіян двадцятого століття росіяни прийняли чужу віру в в цьому випадку — політичну філософію, що зродилась у специфічних умовах капіталізму Західньої Европи, що навіть сам її винахідник Карл Маркс уважав невідповідною для Росії. Знов, як перед тисячоліттям вони звертають більше уваги на форму, як на зміст".

Наведені думки не нові для нас і ми знаємо, що Дорнберґ не є автором їх, як радше цього погляду на фі

(Продовження на стор. 3-ій)

МОВЧАЗНА МОЛОДЬ

На другому Пленумі Спілки Письменників України, що відбувся в Києві і був присвячений темі „Про роботу з літературною молоддю", виявилося, що журнал „Дніпро" одержує „від молодих та й старших письменників повісті, романи, але 90 відс. з них — про далекі від сьогодення часи". Тим часом „наше сьогодення — це величні будови й п'ятирічки", — говорили партійні доповідачі, всі представники старшого покоління. Б. Олійник у доповіді сказав, що „останнім часом виявилося, що за останні роки в нас не з'явилося яскравих індивідуальностей на поетичній ниві, а збірки, особливо наймолодших — всі на одне лице. І начебто на потрібному рівні, але не хвилюють відкриттями". М. Зарудний повідомив, що „серед молодих майже не зустрінеш драматургів. Жанр цей важкий, але кому ж, як не молодим, дерзати!" Інший промовець вважав, що „головна проблема сучасного молодого письменника — це проблема не так літературної грамотности, як соціяльної грамотности". Ще інший критикував молодих поетів, наголошуючи на молоді Тернопільщини, що вони занадто часто „чомусь" беруть для своїх творів „теми, далекі від сьогодення" — стародавній Рим і навіть біблійних та мітичних героїв. Московський наглядач на Пленумі, представник Правління Спілки Письменників СССР, Луконін М. говорив „про підвищення ідейно - художнього рівня поезії", а місцевий партійний наглядач В. Козаченко вимагав „усю масову та індивідуальну роботу з літературною зміною підпорядкувати ідейно - творчому ставленню, утвердженню на ленінських принципах партійности і народности"...

На Пленумі вирішили не шкодувати грошей на творчу молодь, скликати чергові наради, консультації і т. п., словом, виховувати більш наполегливо поетичну молодь України в партійному дусі.

До чого довів окупант Україну в культурно - мистецькому розумінні, яскраво видко з повідомлення на Пленумі, що „за останні 10 років з Полтавщини прийнято до Спілки Письменників України всього три чоловіка". Це з Полтавщини, яка завжди була резервуаром творчих культурних сил України!

На Пленумі говорили всі — крім молоді. Та її там майже й не було.

(л. п.)

НЕ ЇЖТЕ ХЛІБА

Кілька років тому я перечитав такий заголовок в одним американськім журналі і здивувався. Хто це такий мудрагель, що відважився таке святотацтво написати. За хліб насушний ми молимося щодня. „Хай буде разовий, аби слушний". „Нам Бога не вчить, як хліб робить". „Хто дав зуби, дасть і хліб до губи". Де хліб, сіль і вода, там нема голода". „Хліби нам Боже, щоб нам було гоже". Ось ціла низка українських приповідок.

Хліб знають понад 6 тисяч літ. В єгипетських гробах познаходили хліб з проса, ячменю, пшениці. Хліб уважався святим, „даром Божим".

Розчиняють тісто, хрестять діжу. Спершу хрестять ножем, а потім крають хліб. Їдять цілушку дівчата, щоб хлопці їх цілували. Всадивши хліб у піч, господиня не повинна сідати, вшановуючи святий хліб у печі, а то він не виросте. Хлібець святий на землю кидати не можна. Хто візьме кусок над'їдженого хліба, той, згідно з повір'ям, буде кусатися на тім світі з тим, хто їв перший. Хліба не можна руками відлуплювати, а то на пальцях задірки пороблятся. Дівчата вмивалися водою, якою вони обмивали перший хліб, приказуючи: „Як без цього хліба ніхто не обійдеться, так і без мене, щоб не обійшлися. Хто свій хліб має, той їсти не просить. Чий хліб їси, того і пісню співай".

От таке я вишукав і вибрав із наших книжок. А тепер, що пише автор повищого заголовку в американському журналі про тутешні хліби.

Лікарі, що дбають про здоров'я людини, приписують около 40 слабостей хлібових, як: нестравність, катар, ревматична гарячка, анемія, серцеві слабости, клопіт з очима, деформація костей, і інші. Індіяни не плекали пшениці ані жита, лише кукурудзу, в них не було осінньої гарячки. Мучні страви дуже спричиняються до затовщення. Один пише: „я перестав їсти хліб і всі мучні страви, тістечка, клюски, спаґеті і т. п., за два місяці стратив на вазі 20 фунтів".

Цілі сторінки можна писати про шкідливі сторони хліба. Найбільше шкодить здоров'ю додані там хемікалії та занечищення зерна на складах і млинах, а також мелення сталевими циліндрами, замість на камінні..

Я особисто не їм хліба вже більше як рік. Замість хліба їм кашу. Кашу з семи родів зерна: жита, пшениці, ячменю, гречки, вівса, сочавиці і пшона. Часами ще й кину трахи маку. Все це по жменьці кидаю до банячка, обмиваю і наливаю до вершка води. Ні соли, ні перцю. Нічого. Ставлю на малий вогонь, і все це вариться з півтори години, аж стане густе. Як вистигне, ставлю до холодильні і звідтам беру потрохи, коли захочеться їсти. Як вже у мисці, додаю меду з гречаного квіту. Це дуже добре смакує і всі люблять і хвалять, кому дав покушати. Все це добре, здорове і смачне.

М. Сурмач

Д-р Михайло Данилюк

ШЛЯХОМ ПОКРАЩАННЯ СИСТЕМИ УККА

(Порядком дискусії)

(3)

Своєрідна „соборність" УККА пішла ще далі. Ми далекі від почуття зневаги до українців католиків та їх оправданих аспірацій у покращанні стану УКЦ, але ми не бачимо ніякого глузду у перетворенні УККА на півцерковну католицьку організацію. Ми, наприклад, з тривогою спостерігали керівництво громадсько-політичної централі УККА, яке, втягнувши установу в церковні справи, пішло до Філядельфії з вимогами до кардинала де Фюрстенберга щодо помісности УКЦ, але водночас продаючи йому Українську Православну Церкву міцним натяком у своєму меморандумі від УККА, що наданий католицький Патріярхат приведе православних... до Риму. Засліпленість чи дрібноміщанський примітивізм? Яка ж шкода, що часи, коли католицьку частину нашого народу репрезентували люди, як Мишуга, Баран, Ганкевич, Павликовський, Витвицький, Шлемкевич та багато інших — давно минули.

І такий „соборний" акт у формі горезвісного меморандуму УККА не міг нічого іншого зробити, як повністю зразити православні громади до нього. З українськими протестантами не краще, хоч і їх УККА не вспів продавати . . . Тим часом ми маємо помітну сітку українських баптистських громад, з яких добра половина про УККА не чула, а друга половина, либонь, як бачимо із їх настрою, і чути не хоче. Думав про це хтось, що це також частина нашого етнічного організму, і що йому місце в загальній репрезентації? Адже ця установа творилась на те, щоб об'єднувати всіх, а тим більше не для цього, щоб дискримінувати проти окремих віровизнань.

Десятий Конґрес нічого нового не приніс, хіба що узаконнив дев'ятий та всі потягнення між Конґресами. Продовжався і далі, наприклад, метод, що підкопував основи демократії, коли керівництво УККА правом, сказати б, своєрідної сваволі добирало собі членів до органів правління між Конґресами, не допускаючи окремих людей, що були делеговані організаціями та яким прислуговувало право брати участь в керівництві. Тож коли таких представників від різних організацій власть імущі підбирають і на Конґресах і між ними, то хіба на те, щоб було менше критичних думок і дискусій щодо „прямої лінії".

Добір людей із кола своїх вподобань, недопускання людей за громадським вибором, знеохочування організацій до активної участи в працях УККА — це не демократія, а наруга над нею. УККА не був задуманий репрезентувати лише одну „лінію" або групу, а цілий діяпазон нашого життя.

Немає сумніву, що певну частину громадської і політичної роботи УККА проробив. Але характерною рисою усіх більших успіхів було те, що вони були організовані справді на базі цілої громади. До таких, наприклад, належало організування Шевченківського Комітету для побудови пам'ятника у Вашинґтоні, акції в Конґресі ЗСА в річниці 22-го січня тощо, коли ціла громада відчувала свій вклад у здобутки. Одначе, де УККА не опирався на цілість громади, а керівництво пробувало вести виключно свою лінію, там доходило до ферментів і кризи. Пригадати б, наприклад, справу культобмінів, коли УККА не зумів знайти виходу із ситуації, щоб рятувати цілість громади, прямуючи по лінії лише однієї політичної групи та виключаючи навіть можливість дискусії різних думок на цю тему. А, фактично, центральна установа мусіла вважати своїм обов'язком втримати об'єднану громаду, навіть при різниці поглядів. Це, сказати б, мистецтво громадського і політичного керівництва, яке десь загубилось на шляху 30-річного існування УККА.

Але справа не лише у суто політичних моментах, на яких створилось чимало непорозумінь, а також і в інших площинах, де УККА розминувся із своїм первісним призначенням. Маємо на увазі УККА, як централю громадського життя етнічної групи із її культурним призначенням, інтелектуальним збагаченням, соціяльно - економічним доробком, вихованням і збереженням нового кадру і т. д., що всі разом мали б зберегти український етнічний організм перед асиміляцією, а навіть надати йому кращих, вибагливіших форм та змісту.

Можна б навести чимало прикладів, що на згадані справи УККА не надто оглядався за минулих десяток років. Характерними, наприклад, а то й тривожними рисами праці УККА можна б вважати брак не лише співпраці, але часто і доброго зв'язку з нашими науковими установами, письменницькою організацією, культурними чи мистецькими об'єднаннями, молодечими та студентськими товариствами, професійними групами і т. д. Якщо навіть існує зв'язок УККА із НТШ в ЗСА, то він, видається, базований швидше на відомій постанові американської частини НТШ з 1969 р. про „Засади співпраці", бо зв'язків із іншими установами — передусім з УВАН — УККА не тримає. Хіба не дивним, зокрема у світлі переслідувань письменників в Україні, видасться брак співпраці УККА з об'єднанням письменників „Слово"? Україна у великих труднощах зродила т. зв. шестидесятників, але коли і на еміґрації є поважні сліди молодечого кадру творчих і здібних людей, то ми не чули про поважні заходи УККА, щоб творити духову атмосферу і стимул для творчої молоді у їхніх змаганнях до вершин. Чи робив УККА, за винятком журналістів по своїй лінії, тісніші контакти із спілкою журналістів? Скільки пресових публічних конференцій відбуто? Адже болючим фактом залишається іґнорація, щоб не сказати зловмисна неґація, Капелі Бандуристів Г. Китастого, незацікавлення мистецьким світом малярів, скульпторів, композиторів, незарадність у покращанні українського шкільництва, спихання на інші плечі допомоги для дитячих та молодечих видань. Студентам призначається із фондів УККА смішний відсоток, вони оббивають пороги інших установ, включно із братськими союзами, щоб знайти допомогу у виданні свого журналу. До речі, чи УККА цікавився широкою організацією студентських стипендій? Чи думав із нашими професійними кадрами про рятування молоді від наркоманії, зловживання ліками?

Ми вибрали лише кілька фактів для прикладу. Можна б дискутувати, чи до УККА належать ці завдання, оскільки легко перекинутись на ролю лише репрезентації. Але і в цьому випадкові УККА розминувся із призначенням, оскільки він зараз не репрезентує соборної громади. Все ж, коли у рості громадського життя він перебрав на себе також ролю координатора, то й тут виказався не ефективним. Він не став організатором, центром, провідним бюром на дальшу мету етнічного організму. А воно важливе, бо коли ми згадали ряд завдань, то не лише тому, що вони необхідні для збереження нашої духовости, але й тому, що передусім вони, а не припадкові декляраці або демонстрації, вкладаються у наше зобов'язання щодо українського народу. До цього ми ще повернемось.

(Далі буде).

„НОВІ ЦАРІ — РОСІЯ ЗА СТАЛІНСЬКИХ СПАДКОЄМЦІВ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лософічний зміст візантійського християнства і на символіку візантійської іконографії, що він побіжно у своїй книжці згадує. Ми знаємо, що за тими поглядами існують вже історичні школи і нині той чи інший автор тільки прихиляється до такої чи іншої школи, переповідаючи старі погляди своїми словами. Однак, цей шаблон, яким користується Дорнберґ, є замітні лиш на початку його книжки, де він хотів накреслити портрет духовости росіян в історичному аспекті. Ми цілево вказуємо на наведений недолік книжки Дорнберґа, щоб ті, які схочуть поручати її комусь, мали це на увазі.

В описі совєтського уряду та соціоекономічного життя совєтських громадян і навіть політики Москви Дорнберґ виявляє прекрасний і самостійний обсерваційний змисл, добрий осуд та легкий і цікавий спосіб вислову.

Якщо хтось навіть прочитав більшість цього роду книжок (з цією тематикою) різних авторів, то, все ж таки, книжку Дорнберґа читається з цікавістю тим більше, що автор не пише про абстрактні ідеологічні справи, але про конкретне життя совєтської людини. Він пише про всі шари і кляси „безклясового" совєтського суспільства. Він, як рідко хто з авторів, дуже багато послуговується статистичними даними, які старанно зібрав з тих ділянок, про які пише.

Почавши від опису браку свободи та соціяльної справедливости для громадян і переслідування російських інтелектуалів, а кінчаючи на соціоекономічній сторінці совєтської системи, Дорнберґ наводить числа, часто порівняльні з статистикою ЗСА та інших країн Заходу, в світлі чого совєтська система виглядає дуже мізерно.

Автор особисто був знайомий із кількома російськими письменниками та мистцями, а в цьому числі і з Амальріком. Він приятелював з деяким з них. Відвідуючи себе взаємно, вони вели різні розмови. Він був у добрих взаєминах з деякими кореспондентами інших комуністичних країн, що жили в Москві, та розмовляв із спецами до різних ділянок економії і в багатьох місцях своєї книжки наводить їхні думки та опінію, чим робить книжку дуже цікавою.

Він з пошаною і симпатією пише про нашого земляка генерала Петра Григоренка, якого замкнули за вперту боротьбу проти сталінізму до дому божевільних. Вирвавшись звідтам, Григоренко розказував про те, що в домі божевільних він перейшов найгірші тортури, бо там під різними претекстами можуть робити з людиною все, що хочуть, до побоїв включно, які виправдують тим, що „божевільний перший заатакував" і треба було перед ним боронитися.

Дорнберґ насвітлює багато затемнених місць совєтської системи, яка ніби мала встановити на місці царської імперії рівноправність народів та безклясову спільноту. На ділі там все інакше. Росіяни, як перед тим, є панівним народом, а система, яку вони накинули жертвам їхнього шовінізму, є далекою від соціяльної справедливости і безклясовости.

Совєтська верхівка та апаратчики живуть в розкошах та ізолюють себе від мас більше чим рівні їм керівники капіталістичної системи. Вони і їхні родини не мусять вистоювати біля крамниць з поганеньким товаром, бо для них є окремі крамниці з закордонними товарами, до яких пересічні громадяни не мають доступу.

Нелегко дітям совєтських робітників набувати високу освіту, бо вступ до високих шкіл утруднений для них тяжкими іспитами, а діти совєтської аристократії переходять ті школи легко за протекцією своїх батьків. Совєтський загал і далі тиснеться по більше як скромних і підстандартних помешканнях. Совєтська верхівка одягається в дорогі імпортовані зі Заходу одяги, на які ніхто з населення не може собі дозволити і тому мусять вдовольнятися поганим совєтським виробом.

Совєтські вироби домашнього устаткування такі, як пралки, холодільники, пилососи і т. п. не відповідають стандартові цих товарів капіталістичних країн. Про це Дорнберґ пише на 310 стор.: „Це країна, економія якої продукує конверти, що не мають клею, елеватори, які не підносять, двері і вікна, які не зачиняються, замки, які не замикають, холодільники, які не охолоджують, а нові мешканеві доми є „трущобами" ще заки мешканці впровадяться до них.

Автор докладно і цікаво описує процедуру закупу харчів та всяких інших предметів першої потреби. Дуже багато часу і терпцю вимагають ті закупи в Совєтському Союзі. То ж не диво, що багато жінок і чоловіків почали носити зі собою напоготові „авоську" (сітку на товари). Кожен, хто має нагоду долучається з „авоською" до першої ліпшої черги і купує навіть те, чого йому чи їй зараз непотрібне, але вона чи він виміняє той товар зі сусідом, який в такий спосіб купив щось іншого.

Розподіл продуктів по крамницях дуже поганий і тому ніхто з покупців ніколи не знає, що, де і коли продаватимуть. Дуже дивними і відсталими є процеси совєтського виробництва до агрикультурних продуктів включно. Часто якесь виробництво продукує щось, чого на практиці вже не потрібно, але, не зважаючи на те, продукція того непотрібного продукту продовжується тільки тому, щаб виконати норму. Автор наводить багато прикладів подібної „раціональности" совєтської продукції.

Не краще мається справа з публічною обслугою, майстернями направи і т. п. Дорнберґ каже, що у вікнах таких підприємств надто часто висять написи „закрито", „на ремонті", „інвентура", „зайняті місця", „час снідання", „санітація" і т. п. Автор ніколи не бачив написів „заходьте", „гостям раді" і т. п.

(Закінчення буде)

ВІСТІ З ТОРОНТА

Юрій Менделюк — ентузіяст фільмового мистецтва. Торонтонська Фільмова Коо- в студіях СМС в Клайнберґу фільм за сценарієм молодого і талановитого ентузіяста фільмового мистецтва Юрія Менделюка. Поодинокі ролі у фільмі виконують артисти Голлівуду і Канади. Фільм буде мати назву „Де Мері Війфс оф Тобяс". Юрій Менделюк син відомих мистців-артистів та керівників і дикторів щоденної радіопрограми „Прометей п-ва Івана і Жені Менделюків є автором вже сімох фільмових сценаріїв мають українські сюжети: „Сини" В. Стефаника, „Лис Микита" за твором Івана Франка та „Сини Землі" за повістю І. Киріяка. Молодому і надзвичайно здібному мистцеві й авторові фільмових творів Юрієві Менделюкові бажаємо найкращих успіхів.

Загальні Збори Т-ва власників реальностей. В неділю, 21 травня ц. р. відбулися чергові річні загальні збори Т-ва власників реальностей в Народному Домі при вул. Ліпінкат. Вислухавши звіти про діяльність управи, яка через різні причини була здекомплектована, збори приняли до відома наявний стан, та обрали нову управу Т-ва, яку очолив Іван Гладун — голова, Д. Мартинюк — заступник голови, Ірина Сійверсон — секретар, Я. Гладун — фінансовий секретар, Т. Фегон — скарбник, П. Стельмах — реф. публічних зв'язків. Управа одержала право кооптувати організаційного референта. Контрольну комісію очолив: С. Мицик з К. Грициною і Ю. Стельмахом. До Мирового Суду увійшли: О. Яворський, Анастазія Таращук, Євген Кузьмин, П. Пашкевич, І. Павлик. Збори рішили пожвавити діяльність Т-ва та творити нові відділи на перефеpіях Торонта. Вирішено видавати періодичний бюлетень українською і іншими мовами, якщо буде більше як сто членів, які будуть того бажати, урухомити бюро для обслуги членства, назначити організаторів для вербування членства, поширити Т-во серед інших національностей Великого Торонта. Одобрено також ставлення кандидатів до міських і шкільних управ у таких округах, де будуть вигляди на успіх. Є надія, що Т-во, яке справді дуже потрібне для оборони прав власників, у великому числі українців, приступить остаточно до конкретної праці. З виданого комунікату виходить, що Т-во плянує повести кампанію проти надмірної підвишки податків у 1973 р.

Іспити зрілости у Свято-Миколаївській Школі. Іспитова Комісія під головування п.п: проф. З. Зеленого, та д-ра В. Ісаєва, професора Торонтонського Університету, перевела, 26-го лютого ц. р. Матуральний Іспит Курсів Українознавства Святомиколаївської Школи та визнала успішними таких абітурієнтів: С. Біневич, І. Біян, А. Брездень, А. Горбей, М. Гощуляк, І. Дичковська, О. Дуранті, І. Закалужний, М. Ільків, Л. Ксьондзик, Б. Кулик, Б. Кушнір, В. Лисий, Д. Медицький, В. Мудик, А. Муциківська, Р. Пашковська, Р. Ринда, Л. Стадник, М. Татарин, М. Федак, А. Цибульський, О. Щепанська. Матуральний іспит закінчено зустріччю ґрадуантів та їхніх батьків з опікуном школи Впр. о. деканом І. Сиротинським, управителькою п-ю мґр Я. Зорич та членами іспитової комісії. Промовами о. опікуна, директорки і д-ра Ісаєва та вказівками на дальше життя, закінчено іспити. Роздача свідоцтв зрілости відбулася під час вечері, 29 квітня ц. р. в залі Роял Йорк Готелю.

Новий фільм. Українська Фільмова Кооперація в Ошаві приступає до накручування нового фільму п. н. „Марічка", та розпочала набір акторів на обсаду головних і другорядних роль. Від зголошених вимагається добре знання і дикції української мови. Дирекція фільму повідомляє, щоб зголошені пересилали теперішнього вигляду фотознімки і резюме. Приняті будуть повідомлені про час фільмової проби та про умови контракту. Як відомо ця Фільмова Кооперація випродукувала вже перед тим два добрі під кожним оглядом фільми: „Жорстокі світанки" і „Ніколи не забуду", які вже були показані у різних частинах ЗСА і Канади, та користувалися великою популярністю. Маємо надію, що і новий фільм своєю тематикою, кольорами і технікою буде додатковим і цінним вкладом в українську фільмову продукцію.

Крайова Конференція. В днях від 1 до 4 вересня ц. р. відбудеться в Торонті Всеканадійська Конференція українських професіоналістів і підприємців. Організація УПП має численні і активні в українському громадському і політичному житті свої відділи в Канаді. Головою УПП є адвокат С. Фроляк. Конференція, яка відбувається в промежутку двох років об'єднує велике число наших визначних професіоналістів і підприємців.

Владика Величковський на Конґресі. Як вже згадувано попередньо, що в днях від 3 - 5 листопада ц. р. у залях Кінґ Едвард Готелю в Торонті, відбудеться 6-ий з черги Конґрес Українців Католиків Торонтонської Єпархії. Конґрес буде проходити під знаком: 80-річчя Первоєрарха Української Католицької Церкви, Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа, 375-річчя Берестейської Унії, та 25-річчя Централі. В останніх днях минулого тижня дав свою згоду взяти участь у Конґресі Ісповідник Віри, в'язень большевицького атеїзму Владика Величковський, на честь якого буде влаштовано концерт у великій міськійзалі Мессей Голл. Не тільки католики українці, а ми переконані, вся українська спільнота Східної Канади буде щиро вітати великого і незламного Борця за свій Народ і Церкву.

Абітурієнти Курсів Українознавства. Вже 11-ий рік з черги відбувся і цього року випуск абсольвентів, які закінчили навчання у Рідній Школі і на Курсах Українознавства ім. Юрія Липи при Осередку СУМ в Торонті. При кінці м. квітня ц. р. перед матуральною комісією, майже на протязі двох тижнів складали екзамени зрілости 56 абітурієнтів. Комісію очолювали д-р Б. Будорович — професор Торонтонського Університету і проф. З. Зелений, а її членами були: дир. В. Волицький, о. д-р М. Стасів, д-р Б. Стебельський, мґр М. Лукавецький і О. Матла. Всі випускники склали екзамени: на відмінно, дуже добре, добре і задовільно. Оцінки висловлено числами, які зобов'язують в публічних школах Канади. Закінчення і вручення дипломів відбулося дуже врочисто, 20 травня ц. р. у залі Українського Дому при вул. Кристі. Спільний бенкет цього року звеличав своєю присутністю і розпочав його молитвою Торонтонський Владика Кир Ізидор. Голова Ґрадуаційного Комітету І. Фіґоль відкрив його привітом для учасників. Програмою вечора проводив мґр І. Бонк. Представленням почесного стола, відспіванням „Ґавдеамус іґітур", численні представники громадських і церковних організацій складали ґратуляції абітурієнтам. Опісля відбулася гарна товариська забава.

Пам'яті Марії з Гоцьких Дашо

14-го травня 1972 р. відійшла у вічність бл. п. Марія з Гоцьких Дашо, дружина довголітнього професора-катехита в Старому Самборі, а пізніше пароха Медизону в ЗСА. Бл. п. Марія походила зі священичої родини, члени якої стояли неоднократно в проводі культурного і національного життя Галичини.

Я пізнала бл. п. Марію на еміграції в переселенчім таборі Новий Ульм. По кількох зустрічах відчула я, що та на вид гарна та дуже скромна пані у своїй духовості є незвичайна жінка — незвичайна своїми прикметами.

В тому часі було наше життя повне непевности. Ми стояли перед невідомим. В короткому часі почали творитися наші організації. Між іншими створено українську жіночу організацію „Об'єднання Українських Жінок" (ОУЖ) під проводом Ірини Павликовської. Першу Делеґатуру ОУЖ в таборі Новий Ульм очолила бл. п. Марія Дашо. Під її вмілим і досвідченим проводом Делеґатура виявила незвичайну активність. Я співпрацювала з бл. п. Марією більше трьох років. Часто при співпраці я ствердужвала у Покійної велику громадську виробленість і обов'язковість. Мої спостереження потвердила колишня наша сенаторка і сеньйорка в громадській праці Олена Кисілевська. Одного разу приїхала вона до нашого табору в громадських справах. Я вийшла їй назустріч. По кількох словах привітання я поінформувала О. Кисілевську, що головою жіночої організації в нашому таборі є Марія Дашо. Пані Кисілевська помітно зраділа і сказала: „Знаю паню Дашо. Це колишня голова Союзу Українок в Старому Самборі. Це незвичайно добра, віддана і цінна громадська робітниця".

Бл. п. Марія була щира патріотка, загальне добро завжди ставила перед особистим. Мала гострий критичний змисл, тому її оцінка громадських справ і ситуації була цікава і вірна. Мала також багато самокритицизму — не любила самореклями. До людей ставилася уважно і доброзичливо.

Бл. п. Марія була душею своєї родини, дбайливою дружиною, помічницею і дорадницею свого чоловіка. Була теж не менш дбайливою мамою своїх двох дітей Юрія і Христини. Як матері довелося їй пережити велику трагедію. В 1940 році большевики арештували її 19-літнього сина Юрія разом з іншими молодими хлопцями у Старому Самборі. Від того часу бл. п. Марія не побачила свого сина. Його знищили большевики, як і багато молодих хлопців. Свій біль заховала покійна глибоко в своїм серці — рідко говорила про свою трагедію — це було надто болюче. Коли стала бабунею трьох внучок — дітей доні Христини замужем Ганас, докладала багато зусиль, щоб молоденькі серця налити добром.

Відійшовши у вічність залишила глибокий смуток не тільки у своїх, але і у чужих — в усіх, хто її ближче знав.

Марія Масюк

ПІВДЕННОВ'ЄТНАМСЬКІ ВІЙСЬКА започаткували нову офензиву проти північнов'єтнамців і в'єтконґу в районі Паррос Бек у Камбоджі. Метою цієї контрофензиви — припинити інфільтрацію комуністичних з'єднань на південі провінції Камбоджі і також на територію Південного В'єтнаму, бо в деяких випадках комуністичні загони підійшли вже в околицю Сайґону.

НЕЩОДАВНО РЕОРГАНІЗОВАНА ЗАЛІЗНИЧНА КОМПАНІЯ пасажирських потягів „Амтрак" повідомила, що вона ніяк не може вийти з багатомільйонового дефіциту. Тільки потяги, які курсують на лінії Ню Йорк - Вашинґтон, дали останнім часом прибуток у кілька мільйонів долярів, але всі інші лінії приносять недобір.

У Клівленді помер Микола Бусько, заслужений союзовець

Клівленд (Є. Р.). — Тут помер Микола Бусько, визначний член 364 Від. ім. св. Василія Великого, в якому був короткий час секретарем. Понад 20 років був фінансовим секретарем у 102 Від. ім. св. Петра і Павла. Був делеґатом з цього Відділу на конвенції УНС в роках: 1933, 1941, 1946, 1954. Через чотири роки був членом Головного Уряду УНС на пості головного радного.

Сл. п. Микола Бусько

Поза відданою працею в УНС цікавився також громадським життям. З цього приводу був делеґатом на першому Конґресі Американських Українців. Був одним з найкращих секретарів і організаторів УНС. Саме завдяки таким, як покійний Микола Бусько, належить завдячувати розвиток УНС і громадського життя „Заокеанської України". Праця для рідної громади, жертвенність і відданість національним ідеалам були головними прикметами Покійного. Осиротив дружину Катерину, дві доньки і двох синів, дев'ять внуків і три правнуки та велику громаду.

Замість квітів на могили
св. п. ЕМІЛІЇ з МУРІВ СТАСЮК
що померла 20 червня 1972 року та
св. п. о. АНДРІЯ СТАСЮКА
що помер 9 липня 1972 року
на „Церкву в Потребі" зложили:

С. і Д. Кравченюк	$50.00	О. Залеський	10.00
Ю. і О. Ваґнер	40.00	Е. і О. Пакуш	10.00
П. і С. Мурій	40.00	Т. і Г. Пришляк	10.00
С. і С. Шипка	40.00	Пластова Станиця в Бофало	10.00
О. і Д. Мурій	35.00		
Л. і Г. Кручовий	25.00	Пластова Оселя „Новий Сокіл"	10.00
Д. і Х. Кордуба	25.00		
О. і О. Бережницький	20.00	В. і А. Федорак	10.00
Ю. і М. Дзерович	20.00	Б. і Х. Шепелявий	10.00
Ю. і М. Кордуба	20.00	М. Ганицька	5.00
Я. і Г. Литвин	20.00	Я. Гулик	5.00
П. і І. Остапчук	20.00	М. і У. Лоза	5.00
Е. і Н. Стецьків	20.00	М. Мохнач	5.00
Р. і Л. Цьолко	20.00	М. і В. Остапчук	5.00
Хори „Бурлаки"	20.00	С. і М. Паньків	5.00
С. і С. Щуровський	15.00	Я. і С. Пришляк	5.00
З. і М. Кобилянський	10.00		
Т. і О. Конотопський	10.00	А. Руда	5.00

Разом $560.00

Замість квітів на могилу
бл. п. МИКОЛИ ПЕТРАШКА
похороненого 31-го липня ц. р. в Монтреалі, Канада
склали 20.00 долярів
на Фонд Катедри Українознавства на Гарварді
Петро і Стефанія САВЧИНИ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. проф. ІВАНА ВИНАРА
на Видавничий Фонд „Українського Історика"
складають:

ВП. Родина Д-ра Михайла СОНЕВИЦЬКОГО	$50.00
Д-р Олександер ДОМБРОВСЬКИЙ	15.00
Д-р Роман і Наталія КЛИМКЕВИЧ	10.00
П-ні Мирослава КРИВЯК	10.00

Оселя СУМА в Елленвілі

Головна Управа СУМА, із своїм осідком у Ню Йорку, закупила велику земельну посілість у Кетскильських горах 17 років тому за 54 000 дол., що їх частинно склало патріотичне і жертвенне громадянство, в першу чергу членство СУМА та батьки й матері Юнацтва. Оселя, чи як із любов'ю її називають діти й дорослі, „Сумівка", має 130 акрів землі, розположена при добрій дорозі (доїзд із Ню Йорку автом не цілих дві години), має власну річку, яка вже діставала різні назви, від „Дніпра" до „Сяну", та природне озеро, велику ділянку незайманого лісу та прекрасний красвид на гори, що здаються Українськими Карпатами. 17 літ тому до ГУ СУМА належали, як: господарський референт, інж. М. Семанишин, також Г. Цебрій, М. Фурда і інші, й це вони були тими відважними, які вирішили — без фондів! — що необхідно придбати Оселю, де могло б літньою порою таборувати Юнацтво, бо „хто не матиме дітей влітку, той не матиме їх і взимку".

Оселя для Юнацтва

Через цю Оселю переходять за літній вакаційний сезон від 650 до 700 і часом 800 сумівців і сумівок різного віку, які мають тут свої табори. Якраз тепер, тобто від 1 липня, почався виховно-відпочинковий табір число 1, 23 липня ц. р. почнеться ч. 2, а 13 серпня пічнеться великий вишкільний табір для впорядників і виховників, що триватиме до кінця сезону, до початку вересня. Нині на першому таборі відпочивають серед розкішної природи і навчаються 187 дітей, але ще й прибувають новозголошені. Командантом цього табору є ред. Володимир Левенець, писарем Христя Шашкевич, головним виховником студент Роман Мірчук, бунчужним Теодор Воляник. Виховниця молодших юначок — Оля Генсьор, виховниця старших юначок — Анна Лавро, виховником молодших юнаків — Мирослав Футала, а виховником старших юнаків — Петро Когут. У неділю 2-го липня ц. р. в пополудневих годинах відбулося офіційне відкриття табору в присутності керівника Юнацтва ГУ СУМА Івана Кобаси та голови Таборової Комісії Миколи Гайдича. Із цією хвилиною табір почав свою нормальну працю.

Життя в сумівському таборі відбувається за добре продуманим пляном. Трубка будить таборян, що розміщені в 10-ти гарних будівлях, о 7:30 ранку, відтак миття, руханка, о 8:45 спільна молитва на таборовій площі і піднесення національного прапору України. По сніданні — порядкування кімнат, які юнацтво утримує у добрій чистоті, від 11 до 12:45 хв. — виховні заняття (в більшості під відкритим небом, коли дощова погода, то в таборовій світлиці. Від 1 до 2 г. по полудні — обід у їдальні, від 2 до 3 — пообідня тиша, від 3 до 5 г. — купіль у річці, спортові гри й розваги, мандрівки, вправи. Кожний підтабір (дівочий і хлоп'ячий) видає свою стінну газету, а під вмілим керівництвом Виховниць дівчатка вчаться вишивати, виплітати, й інші умілості. Життя у таборі повне радости, сміху, жартів, але нераз доводиться й „насваритись" на тих, які надуживають англійською мовою, — всі розмови, гутірки відбуваються українською мовою, бо табір дає для кращого вивчення мови великих Шевченка і Франка найбільші нагоди. Повертаючись із табору, юнаки і юначки ще протягом місяців наспівують багато українських пісень, вивчених та часто створених самими таборовиками.

Радісне й безжурне життя таборовиків „летить стрілою". Треба бачити, як вони прощаються із своєю „Сумівкою", із золотистим Тризубом на горі, на пам'ятнику Героям України, з прапором, що його врочисто підносять щоранку — з прапором державности й волі України. Навіть ті діти, що спочатку нерадо йшли до табору, потім нераз зідхають, або й плачуть за своїм табором, своїми друзями й подругами, виховниками.

Спільні зусилля

Не лише пожертвами грішми, але й пожертвами фізичної праці, знання та вільного часу розбудовується Оселя СУМА біля Елленвілу.

Цього літа вже закінчується розбудова великої спортової площі — стадіону, за всіми приписами Олімпійської спортової площі. Роботами проводить п. Русинко з Йонкерсу, спеціяліст у будові таких площ в університетських місточках в Америці. Коли б не дощова погода цієї весни, то вона напевно була б вже давно готова і придатна до користування. Через це її офіційне відкриття перенесено на весну 1973 року, коли то відбудеться велика Спортова Олімпіяда СУМА. Там будуть теж будівлі для переодягання, для душу, площа до паркування авт, освітлення і все те, що потрібно для легкоатлетичних змагань. Ця площа знаходиться на півдороги до річки, в дуже гарно природно розположеній долині, серед зелених хвиль дерев. Південне узбіччя площі покрите дубовим лісом буде проріджене і воно становитиме природну трибуну для глядачів.

Недалеко від в'їзду з головної дороги, де видніє великий напис про Оселю, будується новий двоповерховий дім — світлиця. Його проєктував відомий архітект інж. Любомир Калинич з Нюарку, мулярські роботи виконує фірма Івана Іванкова з Пассейку, а головою Будівельного комітету є Володимир Костик. Тому два тижні відбулося святочне вмурування наріжного каменя під цю будівлю, після чого присутні зложили пожертви на суму 11 тисяч дол. Збірка пожертв і позик (без відсотків) проводиться під сучасну пору по всіх місцевостях, де є Осередки СУМА. Дотепер вона дала разом понад 27 тисяч дол. Назагал громадянство дуже щедро відгукнулось і треба сподіватись, що до кінця серпня ця збірка дасть потрібних 50 тисяч дол. Ця будова матиме велику театральну залю на 500 - 600 місць, з великою сценою, де будуть відбуватися концерти сумівських мистецьких одиниць під час сезону й більших свят, а перед будинком має бути велика танцювальна площа. Кошти будови виноситимуть приблизно 150 тисяч дол., але яких 50 тис. буде зекономізовано, бо багато сумівців та батьків юнацтва зголосилось, що самі будуть виконувати власними силами, власними руками роботи внутрі нового дому, подібно як це було з усіми іншими будовами на цій оселі. Є всі дані, що ця будівля буде готова вповні весною наступного року.

Пляни на майбутнє

У пляні покращання вигод — є будова великого купельного басейну, бо часом трапляється, що при великому напливі гостей немає досить місця на берегах гірської річки для всіх, що бажають плавати. До того це є гірська річка, якої води часто химерні і після зливних дощів розливаються по цілій долині, пустошать береги і завдають часто багато клопотів і праці Адміністрації Оселі. Одним словом, з природою тяжко боротися, тому одинокою розв'язкою цього питання на найближче майбутнє є побудова басейну. Це знову вимагатиме багато праці і фондів. Щоб скоріше можна було зреалізувати й цей плян, в поодиноких осередках СУМА батьки юнацтва творять окремі комітети для збірки на цю ціль.

Тепер заряд Оселі, що його очолює Михайло Голубець з Байону розглядає пропозицію ГУ ОЖ ОЧСУ про встановлення на Оселі території під пам'ятник Лесі Українці, проєкту видатного скульптора маестра Михайла Черешньовського. Це, сказати б, у пляні культурної розбудови.

Від самого початку свого існування, Оселя СУМА в Елленвілі служить як виховний і культурно-відпочинковий центр головно для сумівської молоді. Завдяки жертвенності нашого громадянства вона розбудувалась за останніх 17 років до непізнання. Коли згадані пляни і задуми стануть дійсністю, вона відповідатиме всім вимогам такого центру і є вигляди, що не тільки в літні місяці, але також і в інші пори року вона сповнятиме свою ролю і призначення.

Д. С.

Тиждень Поневолених Націй у Пассейку

22-го липня ц. р. вулицями Пассейку, Н. Дж. проїжджала довга колона — 30-ох авт із протимосковсько - большевицькими лозунгами, що інформували прохожих про большевицькі злочини над українським народом і другими уярмленими Москвою національностями.

Протестаційну валку попереджувало поліційне авто очолюване капітаном місцевої поліції, що його особливим гудком звертало населенню увагу на проїжджаючу колону. Над кожним автом, поруч американського, повівали ще й українські синьо-жовті прапори і прапорці, символ живої української громади, що засуджує московське поневолення українського народу і домагається в обличчі вільного світу звільнення України з-під московського ярма. Розкидано ще й летючки, в яких розказувалось скільки то Москва уже поневолила свобідних народів у своєму завойовницькому поході під нагорткою комуністичних ідей. Валка авт проїхала вулицями Пассейку двічі, задержувалась теж біля парку Т. Шевченка, де й роблено пам'ятковую знімку.

Цю демонстрацію зорганізував Відділ УККА Пассейк-Кліфтон, і хоч був вакаційний час, понад 80 громадян в 30-ох автах прибули, щоб виявити протест української громади совєтському окупантові.

Зворушення пройшло приявними, коли на збірковий пункт заїхав, не новим вже возом, старенький дідусь Павло. „Невже ж Ви приїхали протестувати?", запитали його з проводу демонстрації. „Так", була відповідь дідуся Павла, „прочитав я у „Свободі", що таке буде і приїхав, покищо на силах, бо там судять і запроторюють невинних братів моїх у тюрми".

У зорганізуванні демонстрації багато праці вклав Ярослав Петрик, голова Українського Народного Дому в Пассейку, а заразом і референт зовнішніх зв'язків при УККА, Відділ Пассейк-Кліфтон.

М. С.

Президія КУК прийняла звідомлення...

(Закінчення з 1-ої стор.)

КУК д-ра П. Кондри у Конференції Спадщини Онтаріо та участь заступника президента д-ра М. Суховерського в Конференції Багатокультурности Альберти, а дальше патронування КУК-ом літнього табору української мови, влаштованого заходами міністерства культури уряду Манітоби.

З праць на внутрішньо-українському відтинку підкреслено підготовку бенкету передачі позицій Екзекутиви КУК, правильника провінційних Рад КУК, річної конференції і конференції КУК для справ розвою української культури, а дальше підготовку видання матеріялів для навчання української мови за зорово-слуховою методою, видання обіжника в справі активізації праці на відтинку Суспільної Служби та підготовку перевидання деяких шкільних підручників КУК.

А. І. Яремович, скарбник Екзекутиви КУК, представив замкнення рахунків за господарський рік 1971/72, які Президія одобрила. Рівночасно прийнято рішення для визначення висоти бюджетів на рік 1972/73 для Відділів КУК у дотеперішній висоті, а для всіх складових організацій цей бюджет на рік 1972/73 підвищено на 10% згідно, з рішенням X Конгресу Українців Канади.

У цьому пленарному засіданні Президії КУК взяли участь: о. д-р В. Кушнір (БУК), д-р П. Кондра і А. І. Павлик (СУС), І. Іванчук і П. Башук (ЛВУ), І. Ю. Карасевич і А. І. Яремович (СУКВ), д-р І. Глинка (Шевченківська Фундація), Р. Сенчук (ССУК), проп. І. Ковалевич (УЄО), А. Загарійчук (УГД), С. Мокрій (УРС), С. Корбутяк (УТТ), С. Рогатинський (УКТ), д-р С. Луговий (ОУВЛ), пані З. Гайворон. (Пласт), пані М. Нарожняк (СУМ), Г. Дрепко (УНП), пані Н. Башук (СУЖК), А. Загорода (Б-во І Див. УНА), і Д. Редько (СУЖЕРО).

РОЯЛЬ МАРІЇ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ

З Москви привезли вантажним автом рояль, який належав великій українській артистці Марії Заньковецькій. Тепер його встановили в селі Заньки, Ніженського району — родинному селі артистки, в її будинку-музеї. Той рояль мав купити для М. Заньковецької Микола Лисенко, „на одній із зарубіжних виставок", подала „Літературна Україна" з 4 серпня.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ЛЕСЬКО, член УНС Відд. ч. 277 Т-ва св. Івана Хрестителя, помер 31 травня 1972 р. на 58-му році життя. Покійний народився в Західній Україні. Став членом УНСоюзу в 1951 році. Полишив в смутку сестру Юначевську з шваґром і сестру Катерину Пузак у Месачузетс, та декого з родини в Україні. Похорон відбувся 3 червня 1972 на цвинтарі Гіллкрест Парк Семетері в Спрінфілд, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Т. Мельник, секр. Відд.

ТРОФИМ КАЛІНІЧЕНКО, член УНС Відд. 423 в Чикаго, помер 1-го червня 1972 р. на 67-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1953 році. Полишив в смутку дружину Варвару, сина Миколу, дочку Галину і четверо внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Елмвуд в Рівер Гров. Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Буртняк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1972 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність 163 Відд. о год. 12-ій дня в домі Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься чл. вирівняти вкладки та відібрати дивідендові чеки. — С. Филик, фін. секретар.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Sanford &Ivy вул. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, гол., Т. Клебан, кас., М. Демчук, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го СЕРПНЯ 1972 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. до участи, бо є важні справи до вирішення. — М. Яремчук, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 6791. Тарзан нараджується з вождем Улі

Мій син Чулю каже мені, що ти, друже Тарзане, маєш плян перемінити міжплемінні війни на міжплемінний мир. Я радий спробувати допомогти цьому на мій скромний лад!

Сподіваюся, друже Улі, що поки мине ця ніч твоя мудрість дасть моєму скромному плянові ту допомогу, яку він потребує!

Ми булі з країни Буля живемо з нашими сусідами в мирі, бо ми слухаємо, коли наші сусіди говорять. Так, як сьогодні я слухаю, коли ти, Тарзане, говориш!